

ماه‌نمای صنعت خودرو و قطعه‌سازی

آبان‌ماه ۱۴۰۴

انجمن تخصصی صنایع همگن نیرو محرکه
و قطعه‌سازان خودرو استان تهران
واحد مطالعات استراتژیک

مقدمه

صنعت خودرو و قطعه‌سازی به‌عنوان یکی از صنایع استراتژیک و کلیدی اقتصاد ایران، نقش محوری در اشتغال‌زایی، تولید ناخالص داخلی و توسعه صنایع وابسته ایفا می‌کند. پیگیری مستمر عملکرد این صنعت و تحلیل شاخص‌های کلان آن، برای درک روندها، شناسایی چالش‌ها و ارائه راهکارهای بهبود ضروری است. ماه‌نمای صنعت خودرو و قطعه‌سازی با هدف ارائه تحلیلی جامع، داده‌محور و به‌روز از عملکرد خودروسازان و قطعه‌سازان پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران تدوین شده است. این گزارش با بهره‌گیری از داده‌های رسمی منتشرشده و تحلیل‌های تخصصی، ابزاری کاربردی برای مدیران ارشد، سیاست‌گذاران و سرمایه‌گذاران فراهم می‌آورد. دامنه تحلیلی این ماه‌نما شامل سه گروه اصلی خودروساز بoursی است که مجموعاً بیش از ۹۰ درصد ظرفیت تولید خودروی کشور را در اختیار دارند: گروه ایران‌خودرو (ایران‌خودرو و ایران‌خودرو دیزل)، گروه سایپا (سایپا، پارس‌خودرو، زامیاد و سایپا دیزل) و گروه بهمن (بهمن‌خودرو و بهمن دیزل). این سه گروه، علاوه بر نقش تولیدی خود، تأثیر مستقیمی بر اکوسیستم صنایع پایین‌دستی، بازار کار و سیاست‌های کلان اقتصادی دارند. در کنار خودروسازان، عملکرد ۲۶ شرکت قطعه‌ساز بoursی نیز مورد بررسی قرار می‌گیرد که به‌عنوان حلقه‌های حیاتی زنجیره تأمین، نقش بی‌بدیلی در تداوم تولید، کیفیت محصول نهایی و توان رقابتی صنعت ایفا می‌کنند.

در این شماره، شاخص‌های کلیدی شامل آمار تولید و فروش، عملکرد مالی، سودآوری، ساختار بدهی، ارزش بازار و تحلیل‌های مقایسه‌ای دوره‌ای (ماهانه و تجمعی هفت‌ماهه) بررسی شده‌اند. رویکرد تحلیلی این گزارش، فراتر از ارائه صرف اعداد و ارقام است؛ با تفسیر روندها، شناسایی نقاط قوت و ضعف و ارزیابی تأثیرات متغیرهای کلان اقتصادی، تصویری واقع‌بینانه از وضعیت صنعت و مسیر آینده آن ترسیم می‌شود.

آمار تولید و فروش خودروهای سواری

آمار فروش ۱۴۰۴

مهر: ۷۲,۷۴۴

هفت ماهه: ۴۶۱,۴۷۰

آمار تولید ۱۴۰۴

مهر: ۸۴,۳۲۴

هفت ماهه: ۴۸۸,۴۷۴

درصد تغییرات فروش

ماهانه: -۱۶.۵۵٪

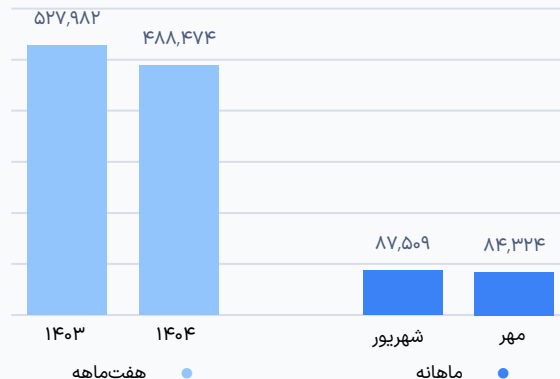
هفت ماهه: -۸.۹۵٪

درصد تغییرات تولید

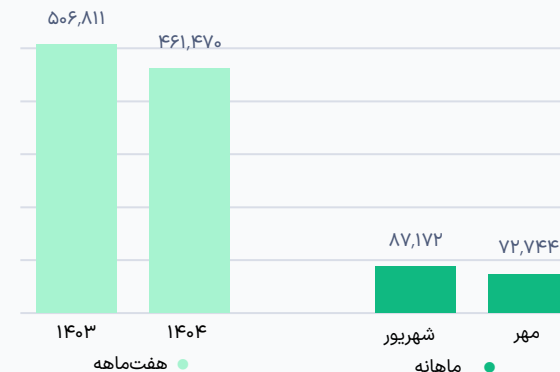
ماهانه: -۳.۶۴٪

هفت ماهه: -۷.۴۸٪

مقایسه آمار تولید

مقایسه آمار فروش

در بررسی عملکرد صنعت خودروسازی در مهر ۱۴۰۴، شاهد کاهش در هر دو شاخص تولید و فروش هستیم. کاهش ۳.۶۴ درصدی تولید و کاهش ۱۶.۵۵ درصدی فروش در مقایسه ماهانه نشان‌دهنده افت عملکرد این صنعت است. شکاف حدود ۸۷ هزار دستگاهی بین تولید و فروش در هفت‌ماهه اول سال نشان‌دهنده انباشت موجودی در انبارهای خودروسازان است که ناشی از نواقص تولیدی، کمبود قطعات برای تکمیل خودروها، سیاست‌های پیش‌فروش و تأخیر در تحویل‌ها می‌باشد. این وضعیت نیازمند بهبود فرآیندهای تأمین قطعات و بازنگری در سیاست‌های فروش برای کاهش موجودی انباشته است.

آمار تولید خودروهای تجاری

رشد تجاری سنگین

هفت ماهه: $+35.79\%$

مجموع تولید ۱۴۰۴

مهر: ۹,۹۳۸

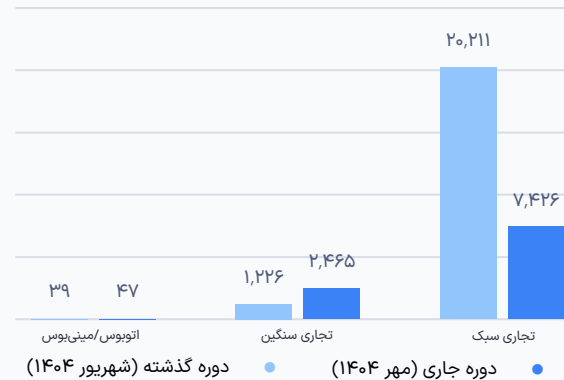
افت تجاری سبک

ماهانه: -63.26%

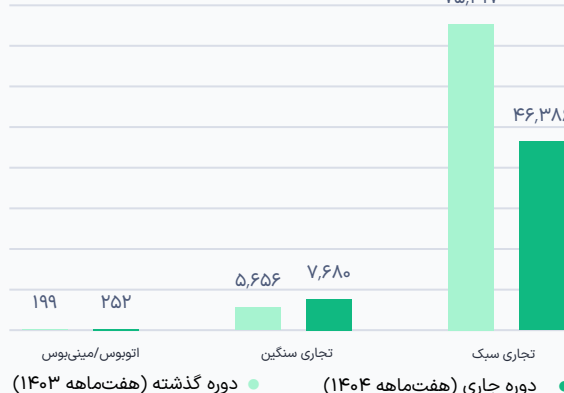
افت مجموع تجاری

هفت ماهه: -33.08%

مقایسه آمار تولید (ماهانه)

مقایسه آمار تولید (هفت ماهه)

در بررسی عملکرد بخش خودروهای تجاری، تفاوت چشمگیر بین زیرمجموعه‌ها قابل توجه است. رشد ۳۵.۷۹ درصدی تجاری سنگین نشان‌دهنده تقاضای پایدار در صنایع حمل‌ونقل سنگین و پروژه‌های زیرساختی است، در حالی که افت شدید ۶۳.۲۶ درصدی ماهانه در تجاری سبک حاکی از کاهش چشمگیر سرمایه‌گذاری کسب‌وکارهای کوچک و افت اعتماد بخش خصوصی می‌باشد. رشد مثبت اتوبوس و مینی‌بوس نیز احتمالاً مرتبط با پروژه‌های دولتی نوسازی ناوگان است. این شکاف عملکردی نشان می‌دهد بخش‌های وابسته به تقاضای دولتی و پروژه‌های بزرگ عملکرد بهتری نسبت به بخش‌های متکی به فعالیت بخش خصوصی کوچک داشته‌اند، که می‌تواند نشانه‌ای از چالش‌های ساختاری در اقتصاد و محدودیت‌های تأمین مالی باشد.

روند تولید خودروهای سواری گروه ایران خودرو و سایپا

بیشترین تولید سایپا

۴۶،۲۹۰ دستگاه

۱۴۰۳ خرداد

بیشترین تولید ایران خودرو

۶۲،۲۴۸ دستگاه

۱۴۰۴ شهریور

کمترین تولید سایپا

۱۷،۵۹۶ دستگاه

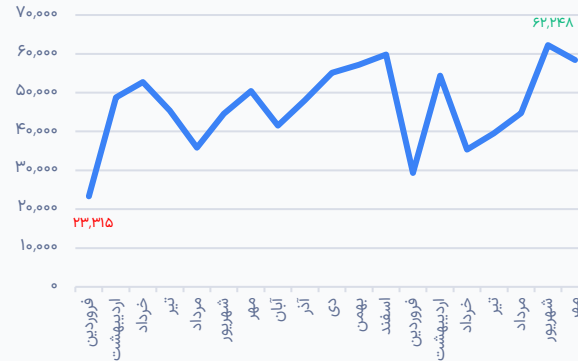
۱۴۰۴ فروردین

کمترین تولید ایران خودرو

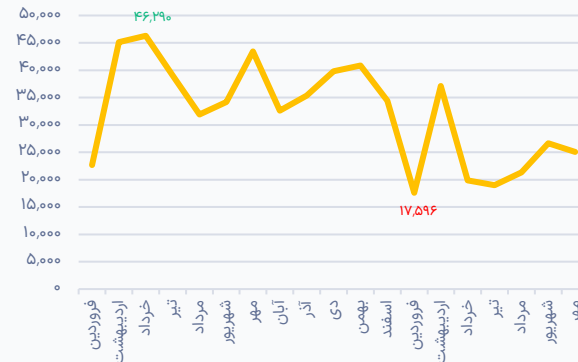
۲۳،۳۱۵ دستگاه

۱۴۰۳ فروردین

روند تولید ایران خودرو در سال ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴

روند تولید سایپا در سال ۱۴۰۳ و ۱۴۰۴

در بررسی روند تولید دو خودرو ساز بزرگ کشور، ایران خودرو با ثبت بالاترین تولید ماهانه در شهریور ۱۴۰۴ (۶۲،۳۴۸ دستگاه) نسبتاً پایداری در سال جاری داشته و توانسته ظرفیت تولید خود را افزایش دهد. در حالی که گروه سایپا (شامل سایپا و پارس خودرو) با نوسانات بیشتر و روند نزولی مواجه بوده است. بالاترین تولید گروه سایپا در خرداد ۱۴۰۳ (۴۶،۲۹۰ دستگاه) ثبت شده که نشان می‌دهد این خودروساز در سال ۱۴۰۴ هنوز نتوانسته به سطوح تولید سال قبل بازگردد. این شکاف فزاینده بین دو خودروساز اصلی کشور که مرتبط با مشکلات تأمین قطعات، مدیریت تولید یا محدودیت‌های مالی است، می‌تواند تأثیرات بلندمدتی بر رقابت‌پذیری و سهم بازار آن‌ها داشته باشد.

آمار تولید گروه ایران خودرو و سایپا

مجموع تولید ۱۴۰۴

هفت ماهه: ۵۱۷,۸۶۸

مجموع تولید ۱۴۰۳

مهر: ۸۹,۲۱۳

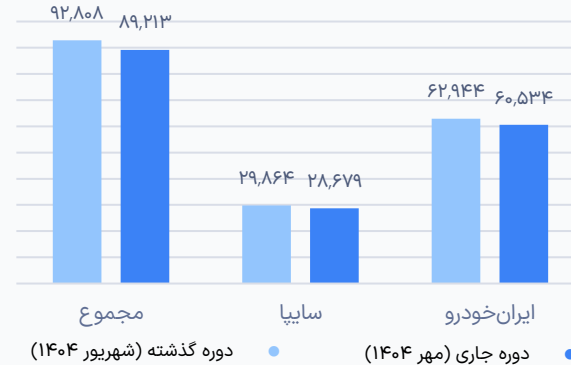
تغییرات هفت ماهه (مجموع)

-۱۲.۷۰٪

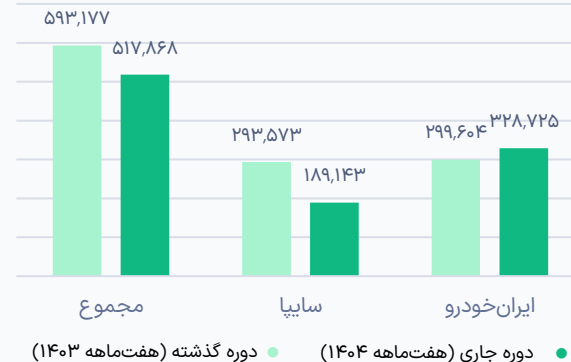
تغییرات ماهانه (مجموع)

-۳.۸۷٪

مقایسه آمار تولید (ماهانه)

مقایسه آمار تولید (هفت ماهه)

تفاوت چشمگیر در عملکرد دو خودروساز اصلی کشور قابل توجه است. ایران خودرو با رشد ۹.۷۲ درصدی در هفت ماهه نخست توانسته روند مثبتی را حفظ کند و جایگاه خود را تقویت نماید، در حالی که سایپا با افت شدید ۳۵.۲۵ درصدی با چالش های ساختاری جدی مواجه شده است. این کاهش قابل توجه در تولید سایپا می تواند ناشی از مشکلات تأمین قطعات، محدودیت های مالی یا مسائل مدیریتی باشد. در مقایسه ماهانه نیز هر دو خودروساز افت تولید داشته اند، اما شدت کاهش در سایپا بیشتر بوده است. این واگرایی عملکردی منجر به تغییر قابل توجه در سهم بازار شده و نشان می دهد که ایران خودرو در حال تثبیت جایگاه خود به عنوان تولیدکننده غالب است، که می تواند تأثیرات بلندمدتی بر ساختار رقابتی صنعت خودروسازی و توزیع قدرت در بازار داشته باشد.

آمار تولید گروه‌های ایران‌خودرو، سایپا و بهمن

مجموع تولید ۱۴۰۳

هفت ماهه: ۶۹,۲۵۴

مجموع تولید ۱۴۰۴

هفت ماهه: ۵۴۲,۷۹۲

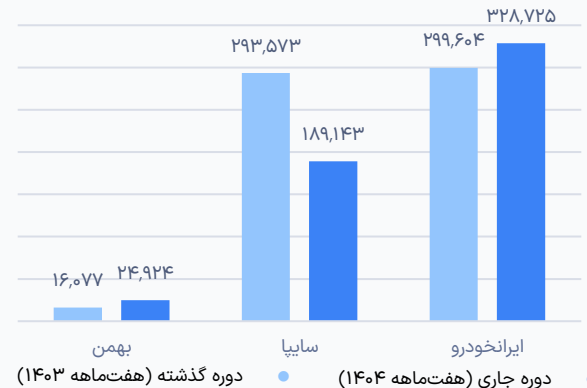
درصد تغییرات کل

-۱۰.۹۱٪

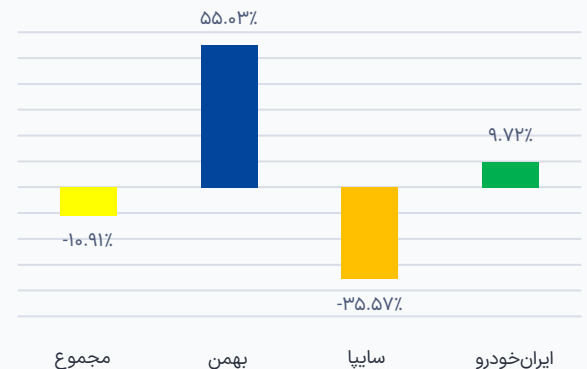
بالاترین رشد تولید

گروه بهمن: +۵۵.۰۳٪

مقایسه آمار تولید

درصد تغییرات تولید

تحلیل آمار تولید سه گروه اصلی خودروسازی کشور در نیمه نخست سال جاری تفاوت‌های چشمگیر در عملکرد را نشان می‌دهد. گروه ایران‌خودرو (شامل شرکت‌های بورسی ایران‌خودرو و ایران‌خودرو دیزل) با رشد مثبت توانسته سهم بازار خود را به بیش از شصت درصد برساند و جایگاه خود را به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده کشور تثبیت کند. در مقابل، گروه سایپا (شامل سایپا، پارس‌خودرو، سایپا دیزل و زامیاد) با افت شدید در تولید، با چالش‌های جدی در زنجیره تأمین و خطوط تولید مواجه شده و سهم بازار خود را به زیر چهل درصد رسانده است. گروه بهمن (شامل بهمن‌دیزل و بهمن موتور) با بالاترین نرخ رشد، عملکرد قابل توجهی در بخش خودروهای تجاری و سنگین به ثبت رساند.

سهم از تولید و فروش خودروسازان بورسی

مجموع فروش ۱۴۰۴

هفت ماهه: ۵۰۰,۴۱۸

مجموع تولید ۱۴۰۴

هفت ماهه: ۵۴۲,۷۹۲

تولید و فروش سایپا

تولید مهر ۱۴۰۴: ۱۶,۳۷۵

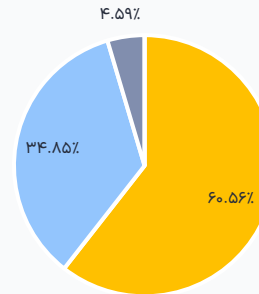
فروش مهر ۱۴۰۴: ۱۱,۷۶۰

تولید و فروش ایران خودرو

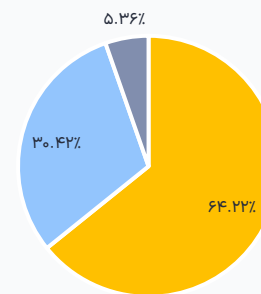
تولید مهر ۱۴۰۴: ۵۸,۴۲۰

فروش مهر ۱۴۰۴: ۵۴,۱۶۱

سهم از تولید هفت ماهه (۱۴۰۴)

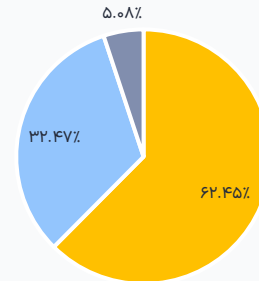

سهم از تولید ماهانه (مهر ۱۴۰۴)

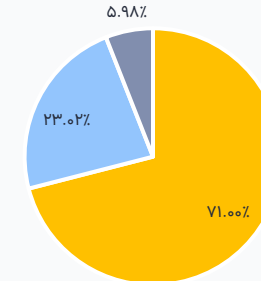

ایران خودرو ● سایپا ● بهمن

سهم از فروش هفت ماهه (۱۴۰۴)

سهم از فروش ماهانه (مهر ۱۴۰۴)

ایران خودرو ● سایپا ● بهمن

تحلیل سهم بازار نشان می‌دهد که ایران خودرو با تسلط ۶۴ درصدی در تولید ماهانه و ۶۱ درصدی در هفت ماهه، جایگاه غالب خود را در صنعت خودروسازی حفظ کرده است. افزایش سهم این خودروساز در فروش ماهانه به ۶۹ درصد، نشان‌دهنده جذابیت بیشتر محصولات یا شبکه توزیع قوی‌تر آن نسبت به رقبای می‌باشد. در مقابل، گروه سایپا با کاهش سهم از ۲۴ درصد تولید هفت ماهه به ۲۱ درصد و کاهش سهم فروش ماهانه به ۲۶ درصد، روند نزولی خود را ادامه داده است. این شکاف فزاینده بین دو خودروساز اصلی نشان می‌دهد که ساختار رقابتی بازار در حال تغییر است و تمرکز بیشتری در صنعت ایجاد شده که می‌تواند تأثیراتی بر تنوع محصولات، قیمت‌گذاری و انتخاب مصرف‌کنندگان داشته باشد. بهمن نیز با سهم ۵ درصدی در تولید و فروش، جایگاه خود را به عنوان بازیگر کوچکتر بازار حفظ کرده است.

آمار فروش ریالی گروه ایران خودرو و سایپا

مجموع فروش سالانه

۳۶۰.۶۱ همت (۷ ماهه ۱۴۰۴)

مجموع فروش ماهانه

۶۱.۶۱ همت (مهر ۱۴۰۴)

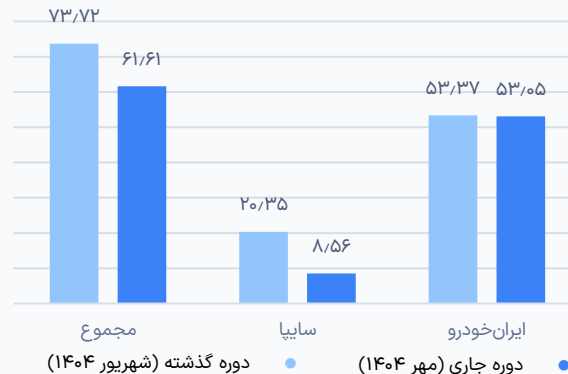
مجموع تغییرات سالانه

+۳۳.۰۸٪

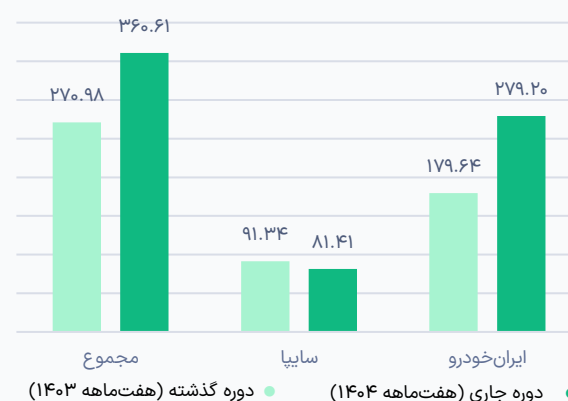
مجموع تغییرات ماهانه

-۱۶.۴۲٪

مقایسه آمار فروش ماهانه (همت)

مقایسه آمار فروش هفت ماهه (همت)

آمار فروش ریالی دو خودروساز تصویری متفاوت از وضعیت بازار ارائه می‌دهد. گروه ایران خودرو با رشد ۵۵.۴۴ درصدی در فروش ریالی هفت ماهه توانسته عملکرد قوی داشته باشد که این رشد ناشی از ترکیب افزایش قیمت‌ها و افزایش حجم تولید است. در مقابل، گروه سایپا با افت ۱۰.۸۷ درصدی در فروش ریالی هفت ماهه، علی‌رغم افزایش قیمت محصولات، به دلیل کاهش شدید تولید و فروش حجمی نتوانسته عملکرد مثبتی داشته باشد. در مقایسه ماهانه نیز، کاهش چشمگیر ۵۷.۹۳ درصدی فروش ریالی گروه سایپا در مهر نسبت به شهریور، در مقابل ثبات نسبی ۰.۶۰ درصدی گروه ایران خودرو، این شکاف عملکردی را برجسته‌تر می‌کند. این واگرایی نشان‌دهنده تفاوت در توان تولید و موقعیت رقابتی دو خودروساز در بازار است.

آمار فروش گروه ایران خودرو و سایپا بر اساس نرخ دلار آزاد

مجموع فروش هفت ماهه

۳.۸۷ میلیارد دلار (۱۴۰۴)

مجموع فروش ماهانه

۰.۵۶ میلیارد دلار (مهر ۱۴۰۴)

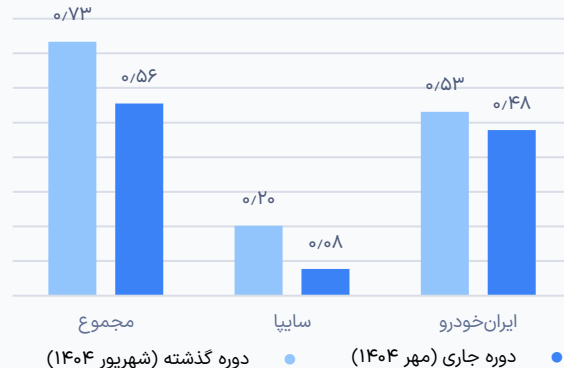
مجموع تغییرات سالانه

-۱۳.۱۷٪

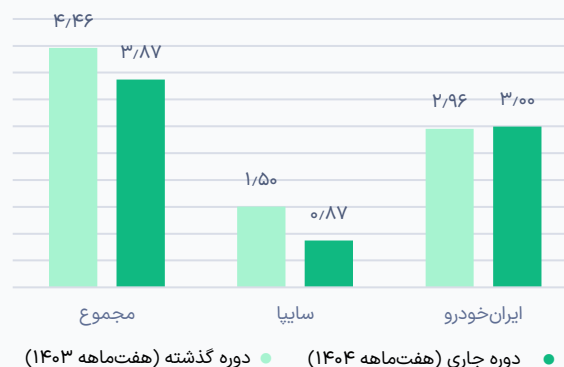
مجموع تغییرات ماهانه

-۲۴.۳۰٪

مقایسه آمار فروش ماهانه (میلیارد دلار)

مقایسه آمار فروش هفت ماهه (میلیارد دلار)

بررسی فروش دلاری دو خودروساز نشان‌دهنده تأثیر قابل توجه نوسانات نرخ ارز بر ارزش‌گذاری عملکرد آنهاست. فروش دلاری با افت ۱۳.۱۷ درصدی در هفت ماهه و ۲۴.۳۰ درصدی در ماهانه روبرو بوده که نشان می‌دهد افزایش نرخ ارز بخش قابل توجهی از رشد فروش ریالی را توضیح می‌دهد. گروه ایران خودرو با کاهش ۳.۱۷ درصدی در فروش دلاری هفت ماهه، عملکرد نسبتاً پایداری داشته است، اما گروه سایپا با افت شدید ۵۴.۶۵ درصدی در فروش دلاری هفت ماهه و کاهش ۶۰ درصدی در مقایسه ماهانه، بیشترین آسیب را از کاهش تولید دیده است. این آمار نشان می‌دهد که رشد فروش ریالی عمدتاً ناشی از افزایش نرخ ارز و قیمت‌ها بوده و ارزش واقعی فروش صنعت خودرو در حال کاهش است.

آمار خرید داخلی گروه ایران خودرو و سایپا

مجموع خرید هفت ماهه

۲۴۲.۶۷ همت (۱۴۰۴)

مجموع خرید ماهانه

۴۵.۹۱ همت (مهر ۱۴۰۴)

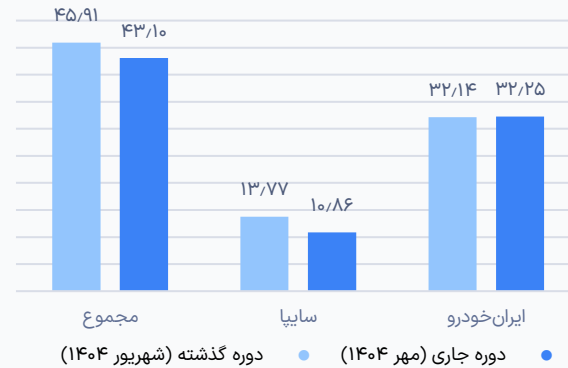
تغییرات ماهانه (سایپا)

-۲۱.۱۸٪

تغییرات ماهانه (ایران خودرو)

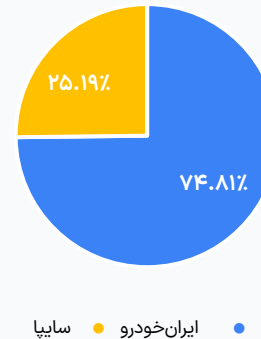
+۰.۳۳٪

مقایسه خرید داخلی ماهانه (همت)

آمار خرید داخلی دو خودروساز نشان‌دهنده کاهش فعالیت تولیدی در ماه مهر است. افت ۶.۱۳ درصدی در مجموع خرید داخلی ماهانه نسبت به شهریور، حاکی از کاهش تقاضای قطعات و احتمالاً برنامه‌ریزی محتاطانه‌تر برای تولید در ماه‌های آینده است. رشد ۰.۳۳ درصدی در خرید داخلی گروه ایران خودرو در مقابل کاهش ۲۱.۱۸ درصدی در گروه سایپا، نشان می‌دهد که گروه ایران خودرو توانسته فعالیت خود را حفظ کند اما گروه سایپا با کاهش چشمگیری مواجه شده است. تسلط گروه ایران خودرو با ۷۴.۸۱ درصد سهم از خرید داخلی مهر، همسو با سهم بالاتر آن در تولید است. افت شدید خرید در گروه سایپا نسبت به گروه ایران خودرو می‌تواند نشانه‌ای از چالش‌های این شرکت در تأمین نقدینگی و برنامه‌ریزی تولید باشد که با عملکرد ضعیف‌تر آن در شاخص‌های تولید و فروش نیز همخوانی دارد.

سهم از خرید داخلی (مهر ۱۴۰۴)

سهم خرید داخلی از کل خرید گروه ایران خودرو و سایپا

سهم ایران خودرو (مهر ۱۴۰۴)

%۹۰.۹۲

سهم کل خرید داخلی

%۹۰.۱۵ (مهر ۱۴۰۴)

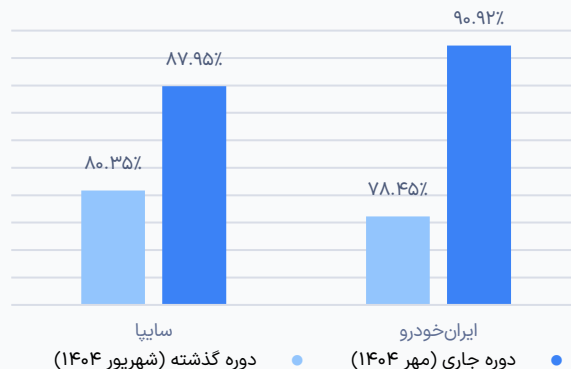
سهم کل خرید داخلی

%۸۳.۴۸ (هفت ماهه ۱۴۰۴)

سهم سایپا (مهر ۱۴۰۴)

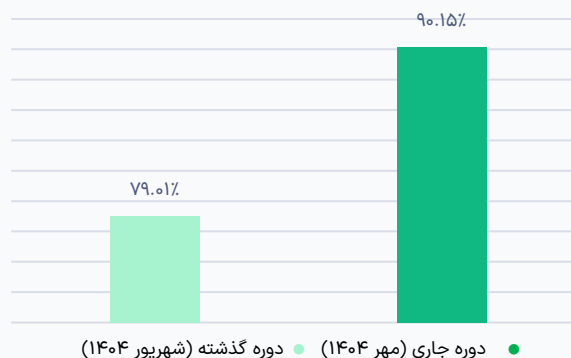
%۸۷.۹۵

مقایسه ماهانه سهم خرید داخلی

بررسی نسبت خرید داخلی به کل خرید دو خودروساز نشان‌دهنده تفاوت در استراتژی تأمین قطعات آن‌هاست. سهم خرید داخلی از کل خرید در مهر ۱۴۰۴ به ۹۰.۱۵ درصد رسیده که نشان‌دهنده افزایش قابل توجه نسبت به ۷۹.۰۱ درصد در شهریور است. این افزایش می‌تواند ناشی از کاهش واردات قطعات خارجی، تقویت زنجیره تأمین داخلی، یا محدودیت‌های ارزی باشد. گروه ایران‌خودرو با ۹۰.۹۲ درصد سهم خرید داخلی در مهر نسبت به ۷۸.۴۵ درصد در شهریور، افزایش چشمگیری داشته و بیشتر به قطعات داخلی متکی شده است. گروه سایپا نیز با رشد از ۸۰.۳۵ درصد به ۸۷.۹۵ درصد، روند مشابهی را نشان می‌دهد.

مجموع سهم ماهانه خرید داخلی

مقایسه نسبت خرید داخلی به فروش گروه ایران خودرو و سایپا

نسبت هفت ماهه ۱۴۰۴
(سایپا)

۰.۹۰

نسبت هفت ماهه ۱۴۰۴
(ایران خودرو)

۰.۶۱

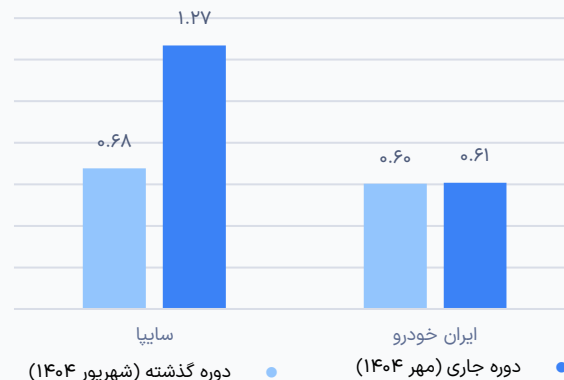
بالاترین نسبت شهریور
۱۴۰۴

۰.۶۸ (سایپا)

بالاترین نسبت مهر
۱۴۰۴

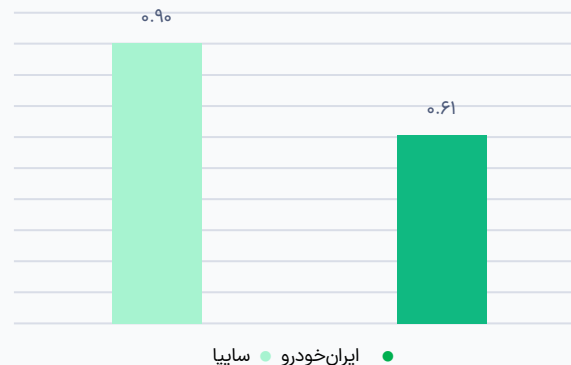
۱.۲۷ (سایپا)

مقایسه ماهانه نسبت خرید داخلی به فروش

مقایسه نسبت خرید داخلی به فروش نشان‌دهنده رویکردهای متفاوت دو خودروساز است. گروه ایران خودرو با نسبت ۰.۶۱ در هفت ماهه و ثبات نسبی طی ماه‌های اخیر، مدیریت منظم و پایداری در تعادل بین خرید و فروش دارد. در مقابل، گروه سایپا نوسان شدیدی را تجربه کرده است، از ۰.۹۰ در هفت ماهه به ۰.۶۸ در شهریور و سپس جهش به ۱.۳۷ در مهر. این نوسان شدید نشان‌دهنده چالش‌های سایپا در برنامه‌ریزی تولید و مدیریت موجودی است. افزایش ناگهانی خرید در مهر می‌تواند ناشی از تلاش برای جبران کمبودهای قطعات، آماده‌سازی برای افزایش تولید، یا مشکلات در هماهنگی زنجیره تأمین باشد. تفاوت عملکرد دو خودروساز نشان می‌دهد که ایران خودرو توانایی بهتری در پیش‌بینی و مدیریت جریان قطعات دارد.

نسبت خرید به فروش هفت ماهه ۱۴۰۴

ارزش ریالی بازار ایران خودرو و سایپا

ارزش بازار سایپا

مهر ۱۴۰۴:

۷۸.۴۶ همت

ارزش بازار ایران خودرو

مهر ۱۴۰۴:

۱۳۴.۸۵ همت

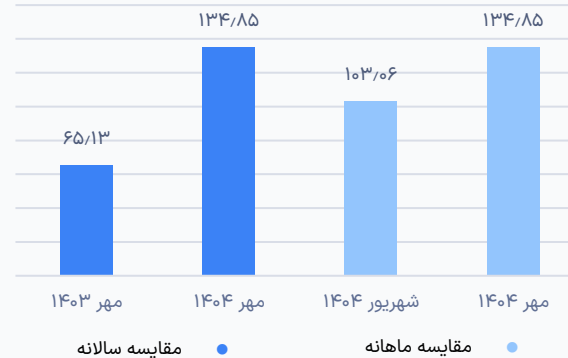
رشد سالانه سایپا

+۸۷.۲۶٪

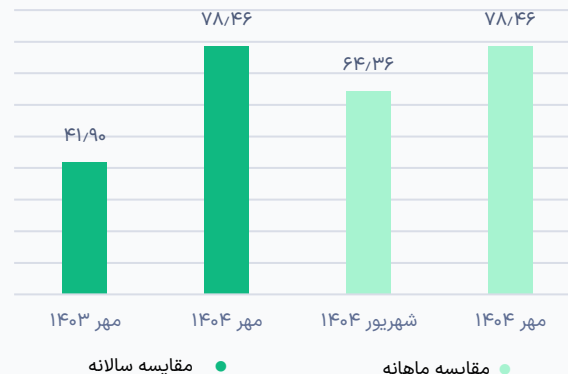
رشد سالانه ایران خودرو

+۱۰۷.۰۵٪

مقایسه ارزش بازار ایران خودرو (همت)

مقایسه ارزش بازار سایپا (همت)

بررسی ارزش ریالی بازار دو خودروساز نشان‌دهنده رشد قابل توجه ارزش‌گذاری آن‌ها در بورس است. گروه ایران‌خودرو با رشد سالانه ۱۰۷.۰۵ درصدی و گروه سایپا با رشد ۸۷.۲۶ درصدی، عملکرد مثبتی در بازار سرمایه داشته‌اند. این رشد علی‌رغم چالش‌های صنعت خودرو، نشان‌دهنده اعتماد سرمایه‌گذاران به آینده این شرکت‌ها و یا تأثیر تورم و افزایش نرخ ارز بر ارزش‌گذاری سهام است. رشد بیشتر ایران‌خودرو نسبت به سایپا با عملکرد قوی‌تر آن در تولید، فروش و مدیریت زنجیره تأمین همخوانی دارد. مقایسه ماهانه نیز تثبیت نسبی ارزش بازار هر دو گروه را نشان می‌دهد که حاکی از ثبات نسبی انتظارات بازار در کوتاه‌مدت است.

ارزش دلاری بازار ایران خودرو و سایپا (نرخ آزاد)

ارزش بازار سایپا

مهر ۱۴۰۴:

۰.۷۱ میلیارد دلار

ارزش بازار ایران خودرو

مهر ۱۴۰۴:

۱.۲۲ میلیارد دلار

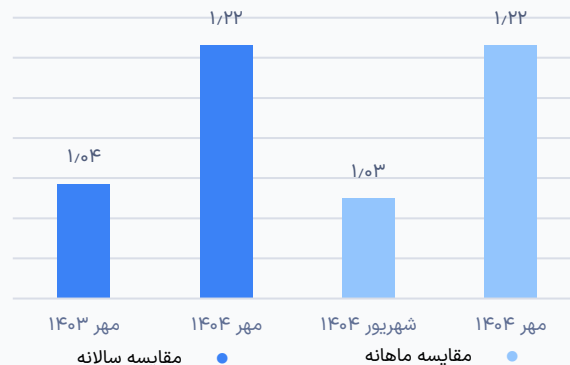
رشد سالانه سایپا

+۵.۳۶٪

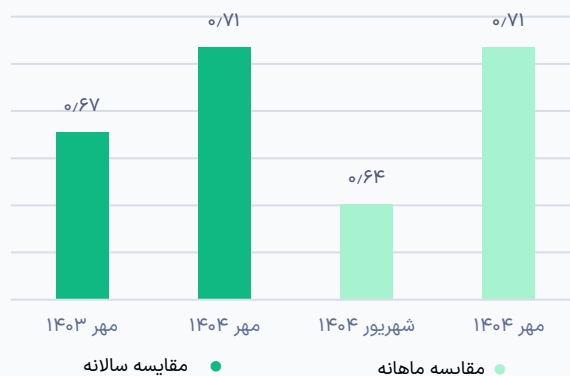
رشد سالانه ایران خودرو

+۱۶.۴۹٪

مقایسه ارزش بازار ایران خودرو (میلیارد دلار)

مقایسه ارزش بازار سایپا (میلیارد دلار)

بررسی ارزش دلاری بازار دو خودروساز تصویر متفاوتی از عملکرد آنها ارائه می‌دهد. گروه ایران خودرو با رشد سالانه ۱۶.۴۹ درصدی و گروه سایپا با رشد ۶ درصدی در ارزش دلاری بازار، رشد محدودی داشته‌اند که به مراتب کمتر از رشد ریالی است. این تفاوت نشان می‌دهد که بخش عمده‌ای از رشد ریالی ارزش بازار ناشی از افزایش نرخ ارز بوده است، نه بهبود بنیادی در عملکرد. رشد بیشتر ایران خودرو نسبت به سایپا در ارزش دلاری نیز با عملکرد قوی‌تر آن در تولید و فروش همخوانی دارد. این تحلیل نشان می‌دهد که رشد واقعی ارزش بازار خودروسازان محدود بوده و عمدتاً تحت تأثیر نوسانات ارزی قرار دارد.

آمار فروش ریالی قطعه سازان بورسی

مجموع فروش هفت ماهه ۱۴۰۴

۵۴.۶۷ همت

مجموع فروش مهر ۱۴۰۴

۹.۶۸ همت

مجموع تغییرات

هفت ماهه

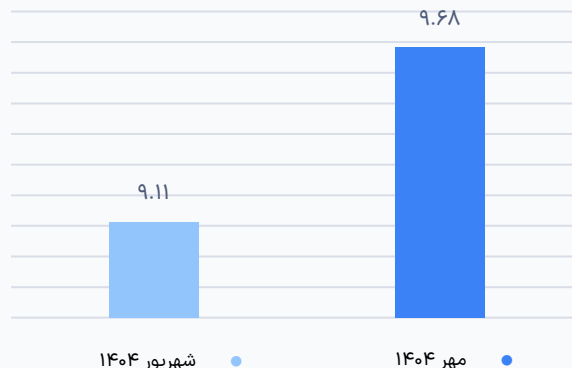
۳۷.۹۴٪+

مجموع تغییرات

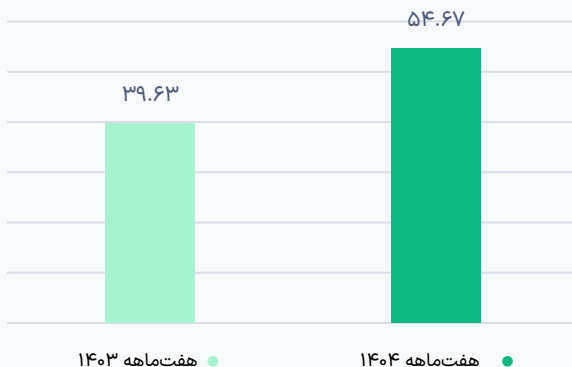
ماهانه

۶.۲۵٪+

مقایسه آمار فروش ماهانه قطعه سازان (همت)

مقایسه آمار فروش هفت ماهه قطعه سازان (همت)

بررسی فروش ریالی قطعه سازان بورسی نشان دهنده رشد ظاهری است که عمدتاً ناشی از افزایش قیمت قطعات است. با رشد ۶.۲۵ درصدی در فروش ماهانه مهر نسبت به شهریور و رشد ۳۷.۹۴ درصدی در مقایسه هفت ماهه سال به سال، این ارقام در وهله اول مثبت به نظر می رسند، اما با توجه به نرخ تورم بالا و افزایش قیمت ها، این رشد حجم واقعی فروش قطعه سازان را منعکس نمی کند. رشد ۶.۲۵ درصدی فروش ریالی قطعه سازان در مهر، همسو با افزایش ۰.۳۳ درصدی خرید داخلی مجموع خودرو سازان است که نشان می دهد بخش عمده رشد فروش ریالی قطعه سازان از افزایش قیمت ها ناشی شده، نه افزایش واقعی تقاضا. این وضعیت نشان می دهد که صنعت قطعه سازی با رکود حجمی مواجه است و رشد ریالی تنها بازتاب افزایش قیمت ها است.

آمار فروش دلاری قطعه‌سازان بورسی

مجموع فروش هفت‌ماهه ۱۴۰۴
۶۵۲.۱۸ میلیون دلار

مجموع فروش مهر ۱۴۰۴
۸۷.۲۸ میلیون دلار

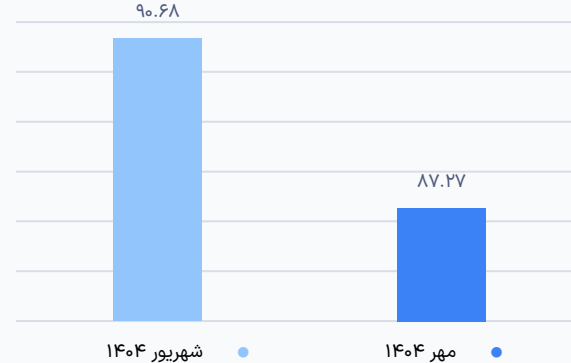
مجموع تغییرات
هفت‌ماهه

+۱۱.۱۱٪

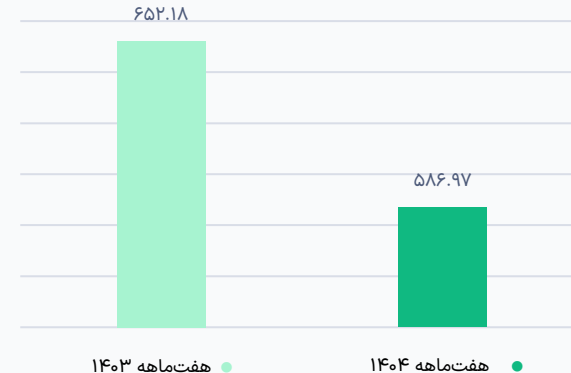
مجموع تغییرات ماهانه

-۳.۷۶٪

مقایسه آمار فروش ماهانه قطعه سازان (میلیون دلار)

مقایسه آمار فروش هفت‌ماهه قطعه سازان (میلیون دلار)

بررسی آمار فروش دلاری قطعه‌سازان بورسی نشان می‌دهد که اگرچه فروش تجمعی هفت‌ماهه با رشد ۱۱.۱۱ درصدی نسبت به دوره مشابه سال گذشته، در نگاه اول مثبت ارزیابی می‌شود، اما این رشد لزوماً به معنای افزایش «حجم» تولید و فروش نیست. بخش قابل توجهی از این افزایش دلاری می‌تواند ناشی از بازتاب تورم جهانی، افزایش قیمت مواد اولیه و انتقال این هزینه‌ها به قیمت نهایی قطعات باشد، نه لزوماً رونق واقعی در تعداد تولید. در همین راستا، داده‌های کوتاه‌مدت نیز این نگاه محتاطانه را تقویت می‌کند؛ کاهش ۳.۷۶ درصدی فروش در مهرماه نسبت به شهریور، به‌عنوان یک سیگنال هشداردهنده، می‌تواند نشانه‌ای از کند شدن تقاضای واقعی یا آغاز یک رکود حجمی در این صنعت باشد.

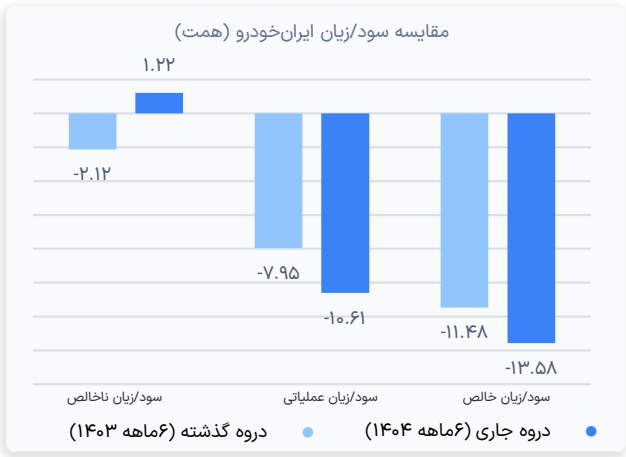
عملکرد سودآوری ایران خودرو

زیان خالص
۶ ماهه ۱۴۰۳
۱۱.۴۸ همت

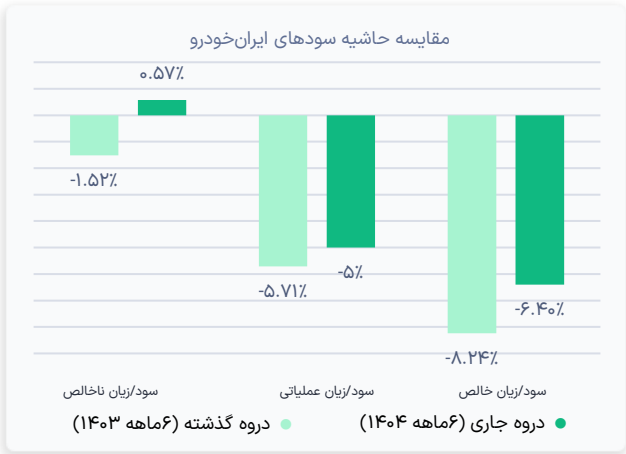
زیان خالص
۶ ماهه ۱۴۰۴
۱۳.۵۸ همت

حاشیه سود ناخالص
۶ ماهه ۱۴۰۴
+۰.۵۷٪

درصد تغییر سود/زیان
-۱۸.۲۵٪

عملکرد سودآوری ایران خودرو در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۴ تصویری متناقض ارائه می‌دهد. با وجود بهبود چشمگیر در سود ناخالص که از زیان ۲.۱۲ همت به سود ۱.۲۲ همت تبدیل شده و حاشیه سود ناخالص به مثبت ۰.۵۷ درصد رسیده، اما زیان خالص از ۱۱.۴۸ به ۱۳.۵۸ همت با افزایش ۱۸.۲۵ درصدی مواجه شده است. این واگرایی نشان‌دهنده موفقیت نسبی در کنترل بهای تمام شده است، اما افزایش ۳۳.۴ درصدی زیان عملیاتی حاکی از فشار شدید هزینه‌های فروش، اداری و عمومی می‌باشد. بهبود حاشیه سود خالص از ۸.۲۴- به ۶.۴۰- درصد نشان می‌دهد که شرکت در مسیر کاهش زیان‌دهی قرار دارد، اما نیازمند کنترل جدی‌تر هزینه‌های عملیاتی و مالی برای رسیدن به سودآوری است.

عملکرد سودآوری سایپا

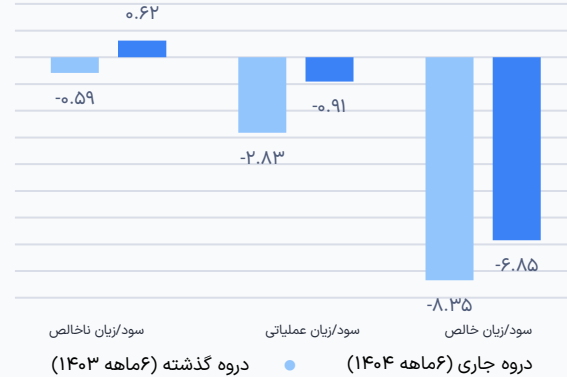
زیان خالص
۶ ماهه ۱۴۰۳
۸.۳۵ همت

زیان خالص
۶ ماهه ۱۴۰۴
۶.۸۵ همت

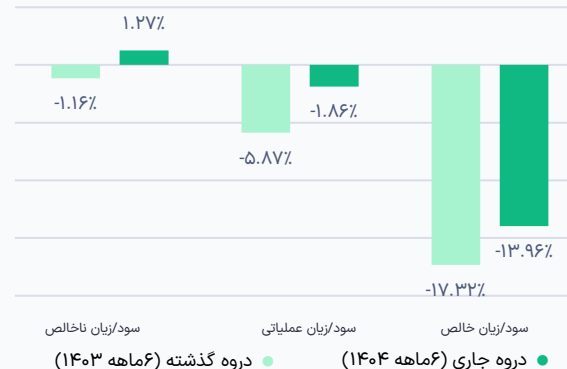
حاشیه سود ناخالص
۶ ماهه ۱۴۰۴
+۱.۲۷٪

درصد تغییر سود/زیان
-۱۸.۰۱٪

مقایسه سود/زیان سایپا (همت)

مقایسه حاشیه سودهای سایپا

عملکرد سودآوری سایپا در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۴ نسبت به دوره مشابه سال قبل بهبود نسبی را نشان می‌دهد. کاهش ۱۸.۰۱ درصدی زیان احتمالاً ناشی از کاهش تولید و در نتیجه کاهش هزینه‌های عملیاتی است، نه بهبود واقعی در کارایی یا سودآوری. حاشیه سود ناخالص ۶ ماهه ۱۴۰۴ با ۱.۲۷ درصد مثبت نشان می‌دهد که شرکت توانسته در مدیریت هزینه‌های تولید عملکرد بهتری داشته باشد. این بهبود نسبی در کاهش زیان، در حالی رخ داده که شرکت همچنان با چالش‌های جدی در سودآوری مواجه است و برای رسیدن به سود پایدار، نیازمند افزایش تولید، کنترل جدی‌تر هزینه‌ها و بهبود کارایی عملیاتی است.

ترکیب محصولات ایران خودرو

درصد تغییر فروش

+۸.۳۱٪

(نسبت به ۶ ماهه ۱۴۰۳)

پرفروش‌ترین محصول

۶ ماهه ۱۴۰۴

گروه پژو: ۷۵,۹۴۳

مجموع تعداد فروش

۶ ماهه ۱۴۰۴

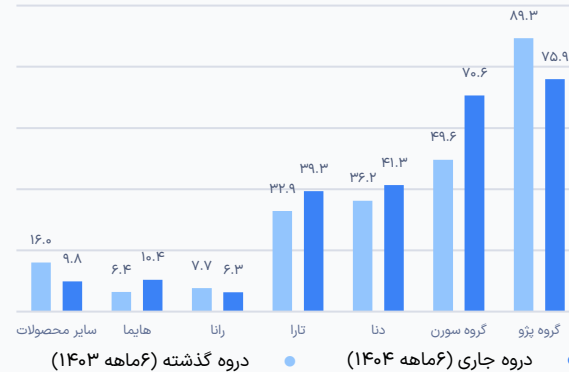
۲۵۳,۷۱۱

بیشترین رشد فروش

۶ ماهه ۱۴۰۴

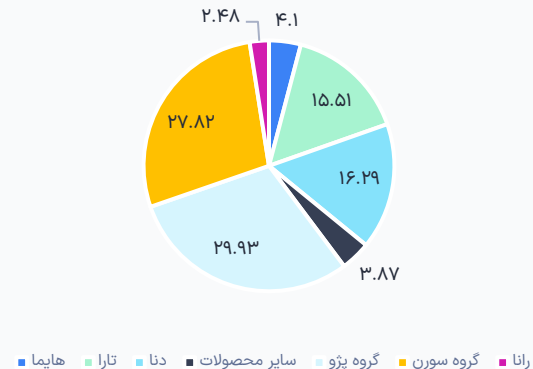
هایما: +۶۲.۸٪

مقایسه تعداد فروش محصولات ایران خودرو (هزار دستگاه)

تحلیل ترکیب محصولات ایران خودرو در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۴ تغییرات استراتژیک قابل توجهی را نشان می‌دهد. با وجود اینکه گروه پژو همچنان با ۷۹.۹۳ درصد بیشترین سهم از تعداد فروش را دارد، اما کاهش ۱۴.۹۶ درصدی آن نسبت به دوره مشابه سال قبل و افت ۷.۵۹ واحد درصدی سهم بازار را تجربه کرده است. در مقابل، هایما با رشد چشمگیر ۶۲.۸۰ درصدی و بالاترین نرخ فروش به ستاره درخشان این دوره تبدیل شده و نشان‌دهنده استقبال بازار از محصولات پرمیوم است. گروه سورن نیز با ۶۲.۳۴ درصد رشد و ۶.۹۸ واحد درصدی افزایش سهم، عملکرد قوی داشته و به دومین محصول پرفروش تبدیل شده است. کاهش شدید ۳۸.۷۳ درصدی فروش سایر محصولات نشان‌دهنده تمرکز شرکت بر محصولات اصلی و حذف محصولات کم‌سود است.

ترکیب سبد محصولات ایران خودرو در ۶ ماهه ۱۴۰۴

ترکیب محصولات گروه سایپا (سایپا و پارس خودرو)

درصد تغییر فروش

-۳۴.۱٪

(نسبت به ۶ ماهه ۱۴۰۳)

پرفروش‌ترین محصول

۶ ماهه ۱۴۰۴

گروه X۲۰۰: ۶۱,۱۳۶

مجموع تعداد فروش

۶ ماهه ۱۴۰۴

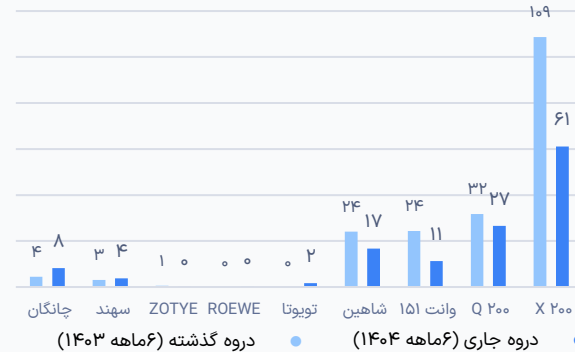
۱۲۹,۷۳۸

بیشترین رشد فروش

۶ ماهه ۱۴۰۴

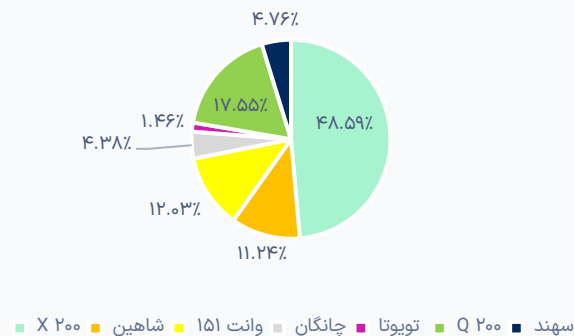
چانگان: +۱۰۰٪

مقایسه تعداد فروش محصولات سایپا (هزار دستگاه)

تحلیل ترکیب محصولات سایپا در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۴ نسبت به دوره مشابه سال قبل تغییرات قابل توجهی را نشان می‌دهد. با وجود اینکه خانواده X۲۰۰، ۴۸.۵۹ درصد همچنان بیشترین سهم از فروش را دارد، اما کاهش ۴۴.۰ درصدی فروش این محصولات نشان‌دهنده افت قابل ملاحظه در تولید و تحویل است. افزایش ۱۰۰ درصدی فروش محصولات خانواده چانگان حاکی از استراتژی شرکت برای تمرکز بر محصولات با حاشیه سود بالاتر است، کاهش شدید ۵۴.۲ درصدی فروش وانت ۱۵۱ و ۲۹.۲ درصدی شاهین نیز نشان می‌دهد که شرکت با چالش‌های جدی در خطوط تولید، تأمین قطعات یا تقاضای بازار مواجه است. ورود محصولات تویوتا با ۱.۵۹ درصد سهم بازار و رشد ۳۳.۳ درصدی سهند، گامی در جهت متنوع‌سازی سبد محصولات محسوب می‌شود.

ترکیب سبد محصولات سایپا در ۶ ماهه ۱۴۰۴

تحلیل ساختار بهای تمام شده ایران خودرو

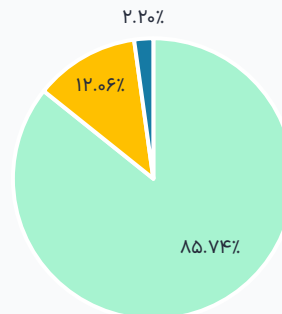
سهم مواد مستقیم
از بهای تمام شده
۸۵.۷۴٪

بهای تمام شده
۶ ماهه ۱۴۰۴
۲۱۰.۹۱ همت

سهم دستمزد مستقیم
۲.۲۰٪

نسبت بهای تمام شده
به فروش
۹۹.۴۳٪

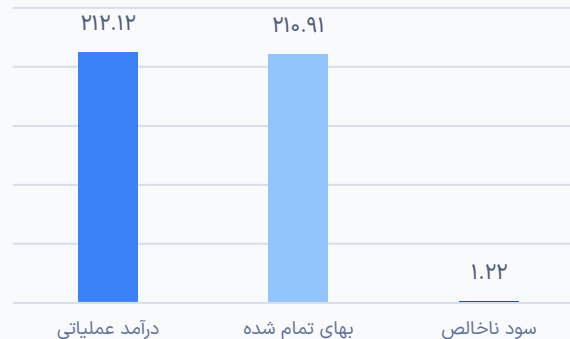
ترکیب بهای تمام شده ایران خودرو در ۶ ماهه ۱۴۰۴

■ مواد مستقیم مصرفی ■ سربار تولید ■ دستمزد مستقیم تولید

تحلیل ساختار بهای تمام شده ایران خودرو در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۴ نشان‌دهنده وابستگی بسیار بالای شرکت به مواد اولیه است. مواد مستقیم مصرفی با ۸۵.۷۴ درصد، بیش از ۸۵ درصد از کل بهای تمام شده را تشکیل می‌دهد که شرکت را در برابر نوسانات قیمت مواد اولیه بسیار آسیب‌پذیر می‌کند. نکته حائز اهمیت، نسبت بهای تمام شده به فروش ۹۹.۴۳ درصد است که نشان می‌دهد به ازای هر ۱۰۰ تومان فروش، ۹۹.۴۳ تومان صرف بهای تمام شده می‌شود و تنها ۰.۵۷ درصد حاشیه سود ناخالص باقی می‌ماند. این حاشیه بسیار پایین پس از کسر هزینه‌های عملیاتی و مالی، شرکت را به زیان‌دهی می‌کشانند و نیازمند کاهش وابستگی به مواد خارجی، بهبود بهره‌وری و تقویت قدرت چانه‌زنی در قیمت‌گذاری است.

مقایسه درآمد و بهای تمام شده ایران خودرو (همت)

تحلیل ساختار بهای تمام شده سایپا

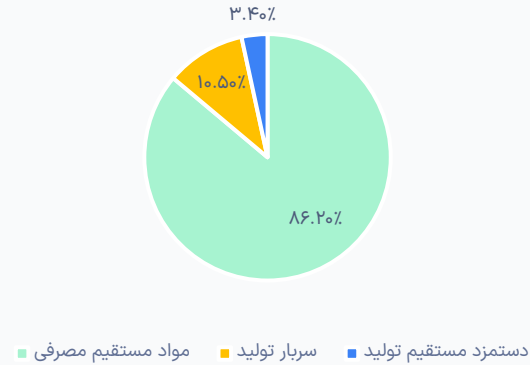
سهم مواد مستقیم
از بهای تمام شده
٪۸۶.۱۸

بهای تمام شده
۶ماهه ۱۴۰۴
۴۸.۴۳ همت

سهم دستمزد مستقیم
٪۳.۳۵

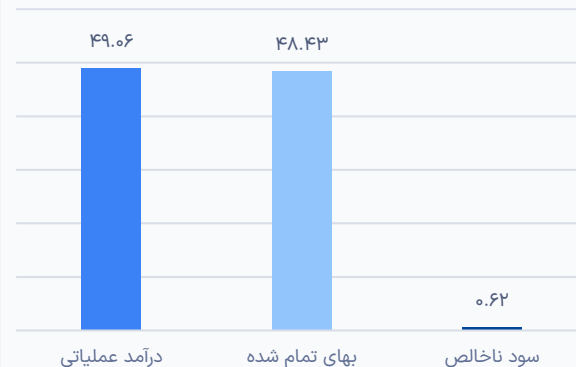
نسبت بهای تمام شده
به فروش
٪۹۸.۷۳

ترکیب بهای تمام شده سایپا در ۶ماهه ۱۴۰۴

تحلیل ساختار بهای تمام شده سایپا در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۴ نشان‌دهنده وابستگی بسیار بالای شرکت به مواد اولیه است. مواد مستقیم مصرفی با ۸۶.۱۸ درصد، بیش از ۸۵ درصد از کل بهای تمام شده را تشکیل می‌دهد که شرکت را در برابر نوسانات قیمت مواد اولیه و نرخ ارز بسیار آسیب‌پذیر می‌کند. نکته حائز اهمیت، نسبت بهای تمام شده به فروش ۹۸.۷۳ درصد است که نشان می‌دهد به ازای هر ۱۰۰ تومان فروش، ۹۸.۷۳ تومان صرف بهای تمام شده می‌شود و تنها ۱.۲۷ درصد حاشیه سود ناخالص باقی می‌ماند. این حاشیه بسیار پایین بیش از پیش از کنترل جدی هزینه‌های عملیاتی و مالی، شرکت را به زیان‌دهی می‌کشانند و نیازمند کاهش وابستگی به مواد خارجی، بهبود بهره‌وری و تقویت قدرت چانه‌زنی در قیمت‌گذاری است.

مقایسه درآمد و بهای تمام شده سایپا (همت)

تحلیل بدهی‌ها و تأمین مالی ایران خودرو

ترکیب تسهیلات مالی
۱۰۰٪ ریالی

جمع کل بدهی‌ها
۶ ماهه ۱۴۰۴
۲۶۸.۰۵ همت

نسبت بدهی به فروش
۶ ماهه ۱۴۰۴
۱۲۶.۰۴٪

هزینه‌های مالی
۶ ماهه ۱۴۰۴
۵.۰۷ همت

ساختار کل بدهی‌ها

۸/۶۰٪

۹۱/۴۰٪

بدهی‌های غیرجاری (بلندمدت) ■ بدهی‌های جاری (کوتاه‌مدت) ■

تحلیل بدهی‌ها در پایان ۶ ماهه ۱۴۰۴، تصویر مالی بسیار پربرسی را نشان می‌دهد. نسبت بدهی به فروش ۱۲۶.۴٪ است، به این معنی که کل بدهی‌های شرکت (۲۶۸ همت) به مراتب از کل فروش آن در ۶ ماه (۲۱۲ همت) بیشتر است. هزینه‌های مالی در این دوره به ۵.۰۷ همت رسیده و ترکیب تسهیلات مالی (وام‌ها) ۱۰۰٪ ریالی است. نمودار ساختار بدهی نشان می‌دهد که ۹۱.۴٪ از کل تعهدات شرکت، کوتاه‌مدت و جاری است که فشار نقدینگی عظیمی ایجاد می‌کند. نکته کلیدی در نمودار دوم است: از ۲۴۵ همت بدهی جاری، تنها ۱۲.۵ همت وام بانکی است و بخش اصلی آن، بدهی به تأمین‌کنندگان (۱۳۵ همت) و پیش‌دریافت از مشتریان (۸۸ همت) می‌باشد؛ یعنی شرکت به شدت توسط تأمین‌کنندگان و مشتریان خود تأمین مالی شده است.

اجزای بدهی‌های جاری

۱۳۵/۲۴

۸۸/۱۶

۱۲/۵۵

۹/۱۶

پرداختنی‌های
تجاری (به
تأمین‌کنندگان)

پیش‌دریافت‌ها (از
مشتریان)

تسهیلات مالی (وام
بانکی و اوراق)

سایر بدهی‌های
جاری

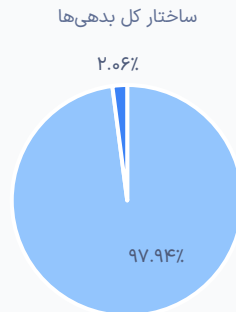
تحلیل بدهی‌ها و تأمین مالی سایپا

ترکیب تسهیلات مالی
۱۰۰٪ ریالی

جمع کل بدهی‌ها
۶ ماهه ۱۴۰۴
۱۸۴ همت

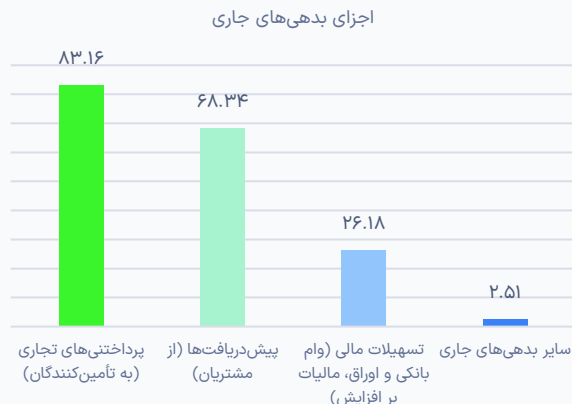
نسبت بدهی به فروش
۶ ماهه ۱۴۰۴
۳۷۵.۰۸٪

هزینه‌های مالی
۶ ماهه ۱۴۰۴
۶۰۴۶ همت

■ بدهی‌های غیرجاری (بلندمدت) ■ بدهی‌های جاری (کوتاه‌مدت)

تحلیل بدهی‌ها در ۶ ماهه نخست ۱۴۰۴ تصویر مالی بسیار پرریسکی را نشان می‌دهد. نسبت بدهی به فروش ۳۷۵.۰۸ درصد، به این معنی که کل بدهی‌های شرکت به مراتب از کل فروش آن در ۶ ماه بیشتر است. هزینه‌های مالی در این دوره به ۶۰۴۶ هزار میلیارد تومان رسیده و ۱۳.۱۶ درصد از فروش را تشکیل می‌دهد که نشان‌دهنده فشار تأمین مالی ناکارآمد است. ترکیب تسهیلات مالی (وام‌ها) ۱۰۰٪ ریالی است که نشان می‌دهد که فشار تنفیدینگی عظیمی ایجاد می‌کند. نکته کلیدی در نمودار دوم این است که ۹۷.۹ درصد از بدهی‌ها جاری است که فشار نقدینگی شدیدی در بخش اصلی از بدهی به تأمین‌کنندگان و پیش‌دریافت‌ها از مشتریان و پیش‌دریافت‌های از بخش ۸۸ درصد محصولات، به شدت توسط تأمین‌کنندگان و مشتریان خود تأمین مالی شده است.

نمای کلی تولید خودرو

تولید مهر ۱۴۰۴	تولید شهریور ۱۴۰۴	درصد تغییر	تولید هفت ماهه ۱۴۰۴	تولید هفت ماهه ۱۴۰۳	درصد تغییر
۵۸,۴۲۰	۶۲,۲۴۸	-۶.۱۵	۳۲۳,۰۸۵	۲۹۴,۴۶۱	۹.۷۲
۲,۱۱۴	۶۹۶	۲۰۳.۷۴	۵,۶۴۰	۵,۱۴۳	۹.۶۶
۶۰,۵۳۴	۶۲,۹۴۴	-۳.۸۳	۳۲۸,۷۲۵	۲۹۹,۶۰۴	۹.۷۲
۱۹,۴۸۵	۲۱,۵۱۱	-۹.۴۲	۱۲۹,۱۰۴	۲۰۲,۵۳۵	-۳۶.۲۶
۵,۶۰۱	۵,۱۲۳	۹.۳۳	۳۷,۵۳۵	۶۰,۰۴۶	-۳۷.۴۹
۲۲۰	۲۰۰	۱۰.۰۰	۱,۵۴۹	۳۴۷	۳۴۶.۴۰
۳,۳۷۳	۳,۰۳۰	۱۱.۳۲	۲۰,۹۵۵	۳۰,۶۴۵	-۳۱.۶۲
۲۸,۶۷۹	۲۹,۸۶۴	-۳.۹۷	۱۸۹,۱۴۳	۲۹۳,۵۷۳	-۳۵.۵۷
۴,۳۳۲	۳,۸۴۱	۱۲.۷۸	۲۰,۹۱۱	۱۳,۴۴۷	۵۵.۵۱
۷۱۷	۸۱۵	-۱۲.۰۲	۴,۰۱۳	۲,۶۳۰	۵۲.۵۹
۵,۰۴۹	۴,۶۵۶	۸.۴۴	۲۴,۹۲۴	۱۶,۰۷۷	۵۵.۰۳

از توجه شما سپاسگزاریم

انجمن تخصصی صنایع همگن نیرو محرکه
و قطعه سازان خودرو استان تهران
واحد مطالعات استراتژیک

